

Сабақ №1

Медиа сабақ

Сабақ тақырыбы:

АҚПАРАТ ЖӘНЕ МЕДИА

Сабақ барысында мына сұрақтар қарастырылады:

- Ақпарат және оның түрлері
- Қазіргі уақытта медиа мен ақпараттың орны
- БАҚ бостандығы демократиялық қоғамның маңызды көрсеткіші

Ақпарат деген не?

«Ақпарат» термині латын тілінің **information** сөзінен алынған.

Қазақ тіліне аударғанда – түсіндіру, айтып беру, деректер топтамасы деген мағынаны білдіреді.

Ақпарат – адамдар, заттар, фактілер, оқиғалар мен үрдістер жайлы кез келген формада берілген барлық деректер.

i

Берілу тәсілі бойынша ақпарат түрлері

Ақпарат әртүрлі болады

Ақпаратты берілу формасы бойынша жіктеп көрейік:

Мәтін

Дыбыс

Видеоақпарат

Графика

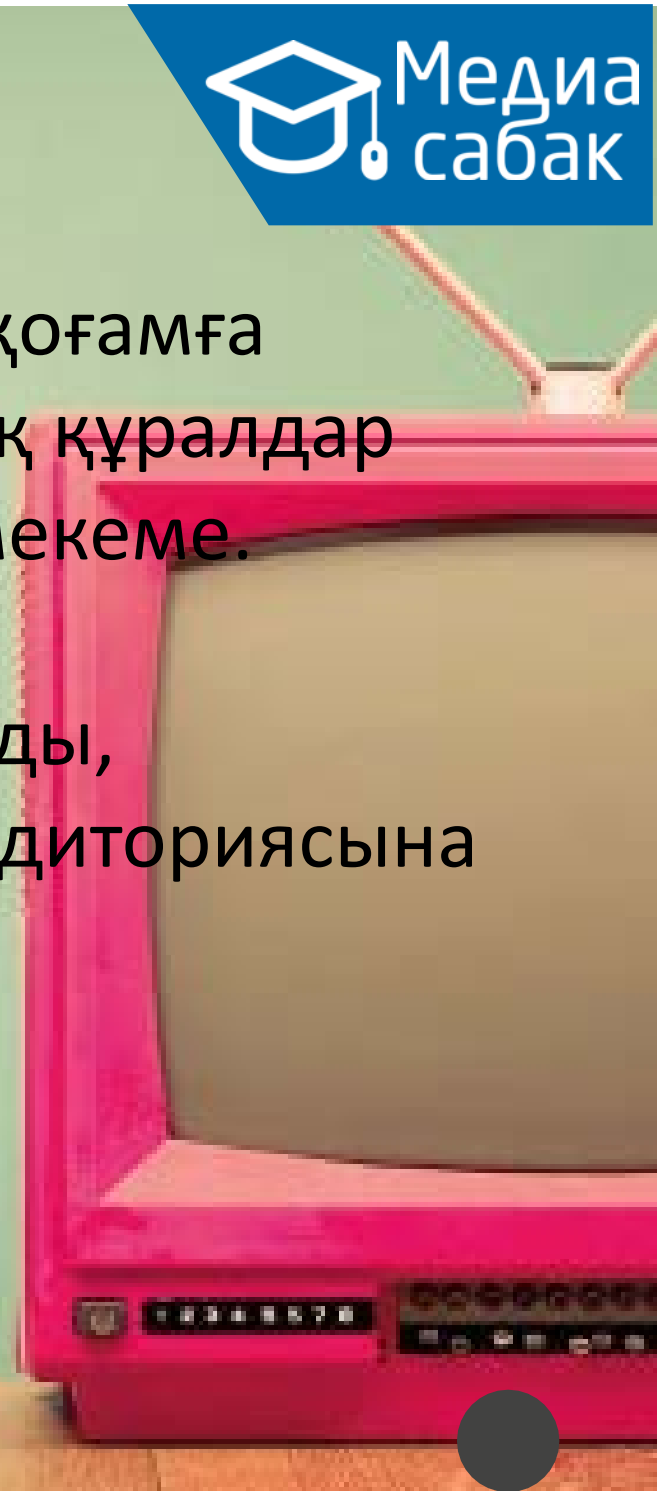

Сандар

БАҚ деген не?

Бұқаралық ақпарат құралдары (БАҚ) – қоғамға немесе оның жеке топтарына техникалық құралдар арқылы ашық түрде ақпарат тарататын мекеме.

БАҚ ақпарат жинайды, өңдейді, (талдайды, сараптайды). Одан кейін ақпаратты өз аудиториясына таратады (трансляциялайды)

БАҚ түрлері:

МЕРЗІМДІ БАСПАСӨЗ – кітаптар, газет-журналдар, яғни қағазға басып шығарылған және мәтін, сурет, графикамен көркемделген әрі таралымы көп өнім.

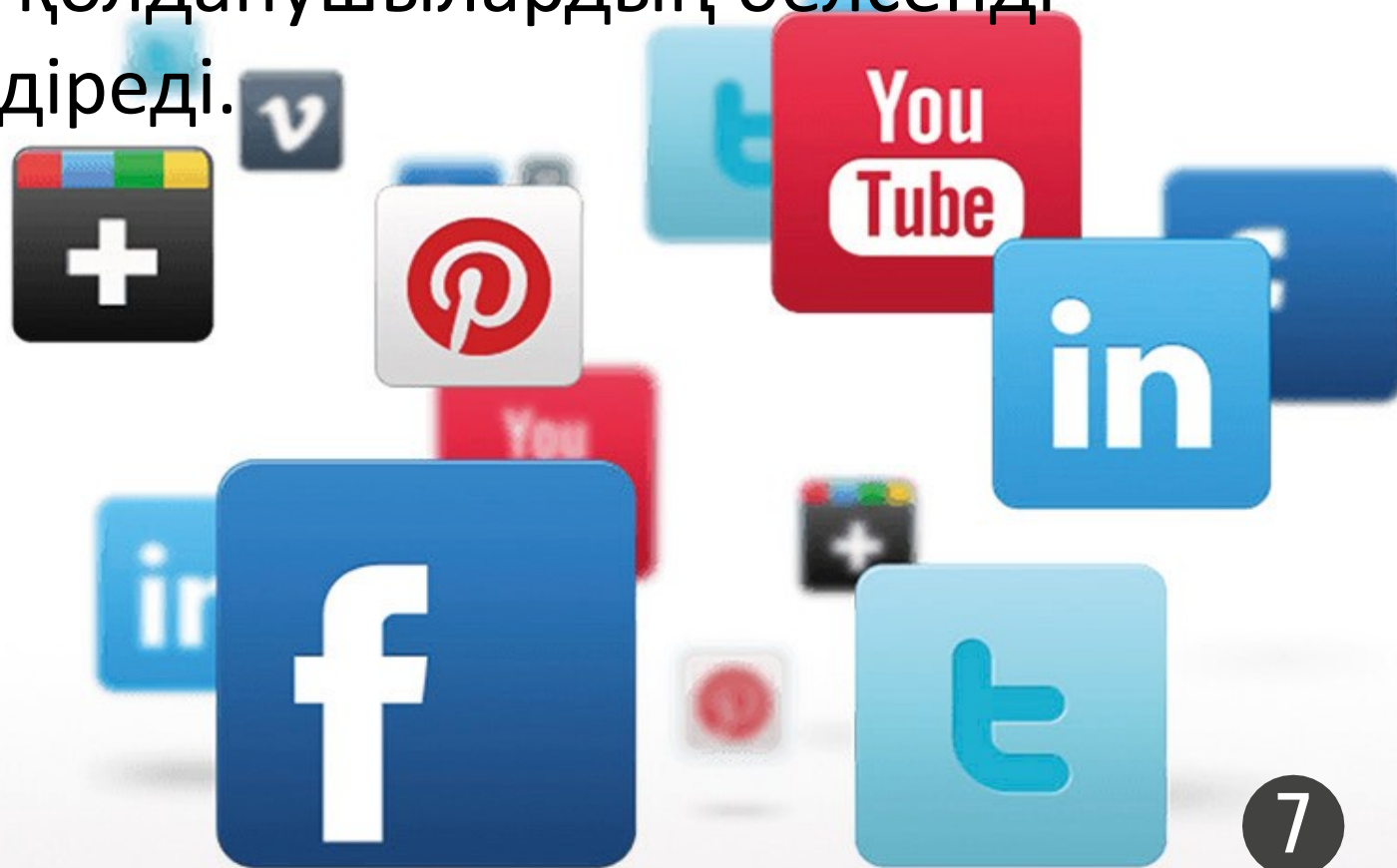
ЭЛЕКТРОНДЫ БАҚ-қа телевизия жатады. Яғни, хабар таратушы кабель және/немесе электрмагнитті толқындар көмегімен (жер бетінде немесе спутник арқылы) акустикалық және визуалды ақпаратты аналогтық немесе/және цифрлік әдіспен таратады. Ақпарат телевизиялық аппаратта (теледидар) кабель, антенна немесе спутник арқылы көрсетілетін әртүрлі бағдарлама түрінде беріледі.

РАДИО - радиокөмпаниялар радиостанциялар арқылы қабылдағышқа жіберетін бағдарламалар жасайтын, ал ол бағдарламаларды тыңдардан таңдап тыңдай алатын медиа түрі

Жаңа медиа

Жаңа медиа – бұқаралық ақпарат құралдарының цифрлік құрылғылар арқылы әрдайым көруге болатын жаңа форматы. Сонымен қатар, контентті жасау мен таратуға қолданушылардың белсенді түрде қатысуын білдіреді.

БАҚ туралы заң

ҚР “Бұқаралық ақпарат туралы” заңы бойынша бұқаралық ақпарат құралына – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, киноқұжаттама, дыбыс-бейне жазбасы және интернет-ресурстарды қоса алғанда, бұқаралық ақпаратты мерзімді немесе үздіксіз бұқаралық таратудың басқа да нысаны жатады.

/// Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 23 шілдедегі Бұқаралық ақпарат құралдары туралы N 451 Заңы.

Ақпараттық
қызмет

Әлеуметтену

Сын мен
бақылау

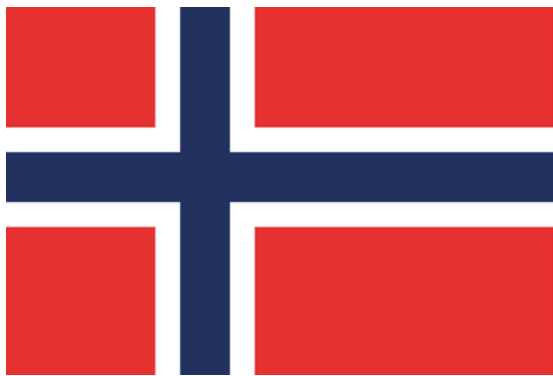
Қоғамдық
пікір
қалыптастыру

Мобилизация

БАҚ бостандығы демократиялық қоғамның маңызды көрсеткіші

Демократия деңгейі бойынша жаһандық индекс

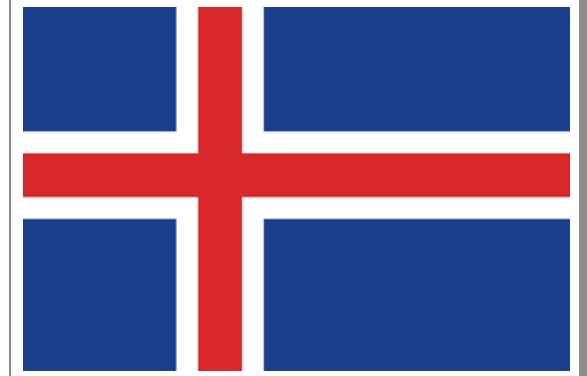
1. Норвегия

2. Швеция

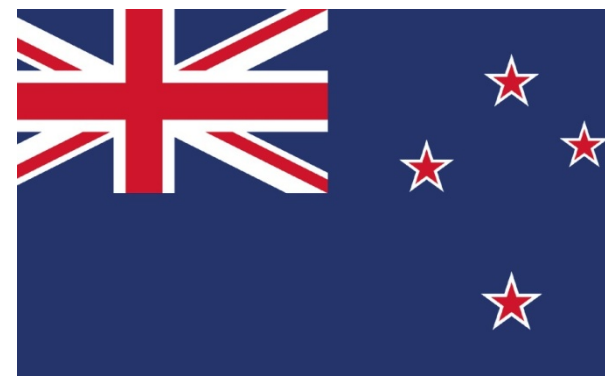
3. Исландия

4. Дания

5. Жаңа Зеландия

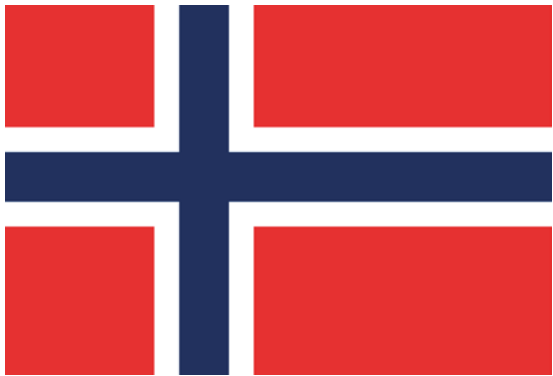

БАҚ бостандығы демократиялық қоғамның маңызды көрсеткіші

Демократия деңгейі бойынша жаһандық индекс

Сөз бостандығының дүниежүзілік индексі

1. Норвегия

2. Швеция

3. Финляндия

4. Дания

5. Нидерланды

БАҚ бостандығы демократиялық қоғамның маңызды көрсеткіші

Демократия деңгейінің индексі

3 орын

Исландия

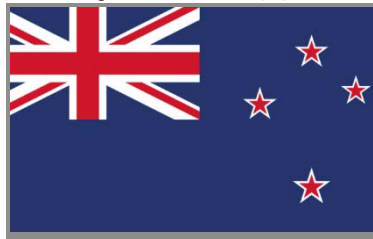

Сөз бостандығы индексі

10 орын

5 орын

Жаңа Зеландия

13 орын

9 орын

Финляндия

3 орын

10 орын

Нидерланды

5 орын

БАҚ бостандығы және қоғамның демократиялану деңгейі

Демократия деңгейі бойынша жаһандық

индекс

Сөз бостандығының дүниежүзілік индексі

БАҚ бостандығы демократиялық қоғамның маңызды көрсеткіші

Демократия деңгейі бойынша жаһандық индекс

Қытай

142
Орын

Эритрея

153
Орын

Түркменстан

161
Орын

Сауд Арабиясы

163
Орын

Сирия

164
Орын

Чад

165
Орын

Гвинея-Бисау

166
Орын

Солтүстік Корея

167
Орын

Сөз бостандығының дүниежүзілік индексі

Гвинея-Бисау

77
Орын

Чад

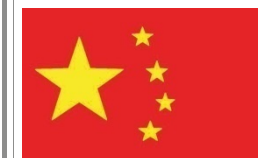
121
Орын

Сауд Арабиясы

168
Орын

Қытай

176
Орын

Сирия

177
Орын

Түркменстан

178
Орын

Эритрея

179
Орын

Солтүстік Корея

180
Орын

БАҚ бостандығы демократиялық қоғамның маңызды көрсеткіші

Демократия деңгейі бойынша жаһандық индекс

	Қырғызстан 106 орын
	Ресей 122 орын
	Қазақстан 143 орын
	Тәжікстан 151 орын
	Өзбекстан 161 орын
	Түркменстан 161 орын

Сөз бостандығы бойынша дүниежүзілік индекс

	Қырғызстан 89 орын
	Ресей 148 орын
	Тәжікстан 149 орын
	Қазақстан 157 орын
	Түркменстан 168 орын
	Өзбекстан 169 орын

Выводы

- # Ақпарат – бізді қоршаған орта туралы барлық деректер;
- # БАҚ маңызды қызметтер атқарады. Тек қана ақпараттық қызмет қана емес, әлеуметтендіру, мобилизация, қоғамдық пікірді қалыптастыру және т.б көптеген қызметі бар;
- # Сөз бостандығы мен демократия деңгейі бір-бірімен тығыз байланысты;
- # «Сөз үшін» қылмыстық қудалауға жол бермеу керек;
- # Кез келген адам ақпарат алуға құқылы. Әрине, егер ақпарат мемлекеттік құпияға немесе құпия ақпаратқа жатпаса оған тыйым салынбайды.